

11. SINIF 1. ÜNİTE

DÜNYA VE AHİRET İNANCI

11.1.4. Ahirete Uğurlama ÖZET

A. Cenaze ile İlgili Dinî Uygulamalar

İslam dinine göre insan vefat ettikten sonra gömülene kadar 'cenaze' olarak adlandırılır.

Müslümanların birbirine karşı görevleri öldükten sonra da devam eder.

Müslümanın arkasından yapılması gereken bazı görevler vardır:

Cenazeyi yıkamak ve kefenlemek

Cenaze namazını kılmak

Cenazeyi defnetmek

Varsa borçlarını ödemek

Ölen adına hayırda bulunmak

Ölenin Vasiyeti ve Borçları

• Bir kişinin vefatından sonra geçerli olmak üzere yapılmasını istediği şeylere vasiyet denir.

• Allah (c.c.) tarafından yasaklanmayan ve başkasının hakkına girmeyen vasiyetler, mirasçılar tarafından yerine getirilmelidir

11. SINIF 1. ÜNİTE
DÜNYA VE AHİRET İNANCI

- Cenaze sahipleri; ölen kişinin borcu varsa malının üçte biri ile borçlarını öder, borçlar karşılanarak cenaze üzerindeki kul hakları kaldırılır.

Techîz

Hazırlamak, donatmak anlamlarına gelir. Ölünün dinî usullere uygun olarak kabre konması için gerekli hazırlıkların yapılmasına denir. İlk olarak vefat haberinin ve cenaze ile ilgili bilgilerin duyurulması için salâ okunur.

Techiz işlemlerinden bazıları şunlardır:

Gasil: Ölünün, Yıkanması

Tekfin: Kefenlenmesi

Teşyi: Tabuta konulup musalla taşına konması ve kabristana taşınması

Defin: Kabre konması

Kefen

Sözlükte 'örtmek' anlamına gelmektedir. Ölen kimsenin yıkanıp beyaz ve temiz bir beze sarılarak gömülmesine kefenlenme (tekfîn) denilir. Tekfîn, insan saygınlığının korunması için önemlidir.

Cenaze Namazı

Vefat edenin arkasından dua mahiyetinde kılınan namaza denir. Cenaze namazı, rükûu ve secdesi olmayan farz-ı kifaye bir namazdır.

11. SINIF 1. ÜNİTE
DÜNYA VE AHİRET İNANCI

Cemaat, cenaze namazını kılmadan önce, yüzleri kibleye dönük şekilde cenazeyi karşılarına alarak saf tutar. Hep birlikte niyet edilir, imam yüksek sesle tekbir getirir ve cenaze namazı kılınır.

Helallik Alma

Cenaze namazı kılındıktan sonra imam; cemaate vefat eden kimseyi nasıl bildiklerini, iyi bir Müslüman olduğuna şahitlik edip etmeyeceklerini sorarak haklarını helal etmelerini ister. Bu işleme “helallik alma” denir.

Cenaze Uğurlamanın Adabı Cenaze töreninde;

Sessizce tabutun arkasından yürünür.

Yüksek sesle bağırılmaz, feryat edilmez.

Cenaze alkışlanmaz.

Ölmüş kişi için Allah’a (c.c.) dua edilir. Ailenin acısı paylaşılır.

B. Kültürümüzde Cenaze Uğurlama ile İlgili Gelenekler

Cenaze namazına katılmak, hem vefat eden kişiye hem de ölen kişinin yakınlarına karşı bir vazifedir.

Müslümanın Sorumlulukları:

- Taziyede bulunmak,
- Başsağlığı ve sabır dilemek,
- Acı günlerinde yanlarında olmak,
- İhtiyaçları varsa gidermek
- Cenaze evine yemek götürmek

Taziye

Birine sabır telkin etmek anlamına gelir. Yakını vefat eden kimseleri sabır ve metanet göstermeye teşvik etmek, baş sağlığı dilemek, onları teselli edip acılarını paylaşmayı ifade eder.

“Bir musibet nedeniyle din kardeşine taziyede bulunan hiçbir mümin yoktur ki Allah kıyamet günü ona kerem elbiselerinden bir elbise giydirmesin.”

(İbn Mâce, Cenâiz, 56)

Kur'an Okumak

Cenazenin defni sırasında ve sonrasında Kur'an okumak vefat eden kimseye rahmet olduğu gibi cenaze sahiplerine destek, dinleyenlere de bir nasihat ve rahmettir.

11. SINIF 1. ÜNİTE
DÜNYA VE AHİRET İNANCI

“Ey insanlar! işte size, Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdeki dertlere bir şifa, müminlere doğru yolu gösteren bir hidayet ve rahmet geldi.” (Yûnus sure-si, 57. Ayet)

Dua Etmek ve Hayır Yapmak

Ölenlerin ardından dua etmek dinî görevlerimiz arasındadır. Cenaze namazı da bir dua mahiyetindedir. Dua etmek için mutlaka mezarın yanına gitmek gerekmez. Allah (c.c.), kullarının dualarını ve yakarışlarını her yerden işitir.

Bir Müslüman vefat ettikten sonra onun adına hayır yapmak, dinimizde tavsiye edilen davranışlardandır. “Bir kimse Peygamberimize geldi ve şöyle dedi: ‘Ey Allah’ın Resulü! Annem aniden vefat etti... Şimdi ben onun adına sadaka versem, sevabı anneme ulaşır mı?’ Peygamberimiz, ‘Evet.’ dedi.” (Buhari, Cenâiz, 95)

Ölünün ardından mevlid okutulması da gelenekselleşmiş bir uygulamadır. Mevlid, Süleyman Çelebi tarafından kaleme alınan, Peygamber Efendimizin doğumunu, hayatından bazı kesitleri anlatan manzum eserdir.

Bu eserin okunmasıyla icra edilen dinî törenlere de mevlid adı verilir.

11. SINIF 1. ÜNİTE
DÜNYA VE AHİRET İNANCI

Kişinin ölümünden sonra da kendisinin rahmetle anılmasına sebep olacak tüm güzel amellere sadaka-i cariye denir.

Alevi-Bektaşilikte Cenaze Uğurlama Gelenekleri

Alevi-Bektaşi geleneğinde; kişi için ‘öldü’ yerine ‘Hakk’a yürüdü’ denir. Cenaze merasimi de ‘Hakk’a Yürüme/Uğurlama Erkânı’ olarak tanımlanır. Bu ifadeler canın dünya değiştirmesi, kavuşma, yeniden bir araya gelme anlamlarını içerir.

☐☐ Kişi, Hakk’a yürüdüğünde ‘Dede/Baba’ veya görevi üstlenen başka biri “Bismişah! Hakk Muhammed ya Ali!” der.

☐☐ Alevi-Bektaşilikte ölünün göğüs hizasında durularak dualar/gülbanklar okunur.

☐☐ Cenaze usulüne uygun olarak yıkanır ve kefenlenir.

☐☐ Helallik, hem evinin önünde hem de cenaze namazı kılınırken alınır.

☐☐ Cenaze namazını kıldırarak Dede öne geçer. Halk onun arkasında üçlü, beşli ve yedili sıralar hâlinde saf bağlar.

☐☐ Cenaze namazı kılındıktan sonra defin işlemi yapılır.

Mezarlıkta iş bitince cenaze evine gidilir. Ölenin yakınları ziyaret edilip acılarını hafifletici sözler söylenir. Ölü evinin işlerine yardımcı olunur.

11. SINIF 1. ÜNİTE
DÜNYA VE AHİRET İNANCI

Ölümün üçüncü, yedinci ve özellikle kırkıncı günü “hayır yemeği” verilir.

Dualar okutulur, sevabı Hakk’a yürüyen kişinin ruhuna hediye edilir.

YENİ NESİL EFSANEM SERİSİ

YENİ NESİL AKILLI DEFTERLERİMİZ

YENİ NESİL SORU BANKALARIMIZ

Sipariş Tel:

0 555 153 08 74 - 0 505 979 88 88

Sadece Din Dersi...

DDY YAYINLARI